

ját, bemutatni a világegyetem és a Föld legfontosabb kapcsolatait. Ezért e kiváló munkának a földrajzzal foglalkozó tanárok jó hasznát veszik.

Udvarhelyi Károly dr.

Otto Kersten: Praxis der Erziehungsberatung. Ein Handbuch mit Bibliographie. Unter Mitarbeit von Hildegard Meyer. Stuttgart 1941. Ferd Enke kiad., 551 l.

A könyv mindenkihez fordul, akit hivatala, hivatása vagy különleges megbízatása a nevelési tanácsadás sokféle szétágazó munkájának valamely pontjára állít. Ezért főleg magyar viszonyok között igen alkalmas arra, hogy tisztázzon oly félreértést és megszüntessen oly tájékoztatlanságot, amely nálunk igen sajnálatos és veszedelemes módon el van terjedve. Hazánkban nem egyszer az illetékeseket, hivatalos köröket is megtéveszti az elnevezés: „nevelési“ tanácsadás, és így azt hiszik, hogy ilyen tanács adása a pedagógus feladata. A valóságban másként áll a helyzet. Nevelési tanácsot nem a pedagógus ad, hanem ő kér és kap — mint szülő, tanár, tanító vagy óvónő stb., mögötte pedig az erre különlegesen kiképzett pszichológustól. Elengedhetetlen ugyan, hogy az, aki nevelési tanácsot ad, bizonyos alapvető pedagógiai képzettséggel is rendelkezze — épp úgy, mint pl. orvosival és pszichiáterrel, — de elsősorban pszichológusnak kell lennie. Szakszerű lélektani képzettség nélkül nevelési tanácsadásra vállalkozni lelkiismeretlenség, és épp oly súlyos következményekkel járhat, mintha valaki sebészi képzettség nélkül vakkelet operálna. Ezért örömmel üdvözölhető szerzőnk eljárása, amellyel mindjárt a könyv elején részletesen tárgyalt fogalmat ad a nevelési tanácsadás mivoltáról. Eszerint a nevelési tanácsadás: alkalmazott lélektan, neveléslélektan és gyermeklélektan, tehát mintegy határterület lélektan és neveléstudomány között. Célja, hogy a nevelési nehézségeknek lélektanilag igen sokszori esetei közepette biztos nevelői alapszabályokat teremtsen.

Szerzőnk bebizonyítja, hogy egyes eljárási recepteknek gépies alkalmazása kézenfekvőnek és kényelmesnek látszik ugyan, de csak rövidlátó kurzuslás és kontárság. Csak a mélyebb okok és összefüggések figyelembevétele nyomán érthető meg és tisztázható az egyes eset. Épp ehhez kell óriási lélektani gyakorlat, képzettség és érzék. Az egyes előírások és rendszabályok csak a mélyebb összefüggések alapján érthetők meg. Csak ezen az alapon dönthető el, hogy a mostani eset ugyanaz-e vagy csak hasonló, hogy tehát a más alkalommal bevált rendszabály most is be fog-e válni, vagypedig ellenkezőleg, nem csupán hatástalan lesz, hanem kiszámíthatatlan ártalmakat is okoz. Aki nevelési tanácsadásra vállalkozik, annak önmaga előtt becsületesen számot kell adni róla, hogy képes-e a szükséges érzéket, felelősségtudatot, szakképzettséget és tapasztalatot felmutatni. Akik mind a lélektannal, mind a neveléstudománnyal nincsenek már hivatásuk révén is a legszorosabban összekapcsolva, azok számára lehetetlen, hogy a tudomány legújabb eredményeiben bepillantassanak e téren. Ez a bepillantás annyival inkább is nehéz, mert a nehezen nevelhetőség kérdései messzire benyúlnak az élettan, orvostudomány és társadalomtudomány területeire is. Nem remélhető ugyanis, hogy az, aki nem szakember, abban a helyzetben volna, hogy tájékozódó és

önképző olvasmányai közül azokat, amelyek valóban lényegesek és termékek, meg tudja különböztetni ama publikációktól, amelyek értéktelenek, de amelyek minden oly területen, ami általános érdeklődésre tarthat számot, gyakran fordulnak elő.

Szerzőnk a nem-beavatott olvasót megkíméli e tévelygéstől, és mindjárt a szakirodalom ismertetéséhez vezeti oda. Így a saját egyéni álláspontját háttérbe szorítja, személyes teljesítménye inkább abban áll, hogy világosan tagolt problémafelépítést és vezérfonalat ad, elvezet a részletkérdéseknek és a szakkutatás különleges eredményeinek kapujáig. A könyv gazdag tartalmáról nem lehetséges áttekintést adnunk. Csak annyit állapíthatunk meg, hogy a nevelési tanácsadás összes kérdéseit és tudományágait figyelembeveszi, pl. a gyermek- és ifjúkor fejlődéslélektanát, a normális nevelés kérdéseit, mindenekelőtt az ifjú szexuális nevelését is, továbbá a csonka családoknak a szociális nevelés szempontjából oly fontos problémáját, pedagógiai, lélektani és jogi következményeivel egyetemben, a „szülők nevelése”-nek kérdését, végül a nehezen nevelhetőségnek összes eseteit, különösen neurotikus vagy pszichopáthiás alapon, végül a gyógyító nevelést. Befejezésül tárgyalja a német nevelési tanácsadás megszervezésének formáit, áttekintésben. E ponton újra kidomborodik, hogy a pusztá jóakarat nem elegendő, sőt káros, rosszabb, mint a semmi, ha lélektani szakképzettség nem járul hozzá. Bármilyen kíváncsi a nevelési tanácsadás megfelelő kiépítése, ha nem tudjuk szakszerűen csinálni, inkább ne csináljunk semmit.

Dr. Noszlopi László.

KÜLFÖLDI TANITÁSI MOZGALMAK.

(Külföldi folyóiratok nyomán)

1. A német hatosztályú Mittelschule (polgári iskola) új tanterve és utasításai. Rajz és kézimunka. Az Utasítás szerint a két tárgy egy tanítási egységet képez, ezért egy tanító tanítja ezeket. A fiúiskolában az alsó 3 osztályban heti 3-, a felső 3 osztályban heti 2 órával szerepelnek a tantervben. Azon tanulóknak, akik második fakultatív idegen nyelvet nem tanulnak a VI. osztályban heti 4 óra. A leányiskolában minden osztályban heti 4 óra.

Az Utasítás a tanítás célját a következőképpen határozza meg: tervszerűen ápolja és fejleszti a tanuló készségét, hogy belső életének külső formát is adhasson, hatással van a fiatalságnak testi és jellembeli kialakulására és megteremti a gyakorlati élethivatáskohoz alkalmas alapot. Az önálló alakító gyakorlatokkal megértést kelt a német iparművészet, német népművészet és német műalkotások iránt. Képesíti a tanulót, hogy a művészt a sejtéstől megkülönböztetni tudja.

A meghatározott célú és anyagú kötött feladatok a tanulók tapasztalati köréből veendőek. Céljuk a tanuló teremtő erejét ébresztani, a feladat tehát feleljen meg a tanuló fejlődési fokának.

A szabad rajzolás és festés a gyermek természetes vágyából folyik, ezt